Gerret Schaaphok

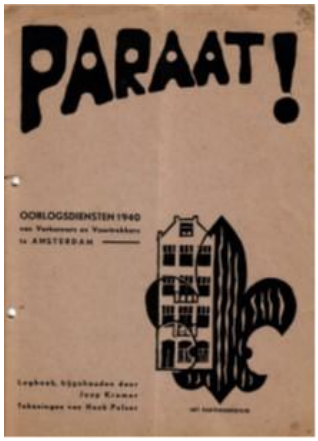

Gerret (Gerrit) Schaaphok is geboren op 6 januari 1923 in Amsterdam. Hij was de zoon van Aldert Schaaphok (1883-1974) en Doortje Hendrika Willemina Pullen (1883-1967). Zijn ouders trouwden in juli 1906 in Bussum. Hij had een broertje Aldert (1925). Hun broertje Pieter overleed.

Hij was verkenner bij Scouting in Amsterdam. In Amsterdam hebben enkele honderden verkenners, voortrekkers en leiders zich ingezet in de meidagen van 1940. Op 10 mei werden de scouts opgetrommeld en vanuit het hoofdkwartier van de Padvindershulpdienst in het districtskantoor op Keizersgracht 232 werden de eersten ingezet bij de Luchtbescherming. Een dag later vielen de eerste bommen op de stad. Gerret Schaaphok en Jan Wolters werden erheen gestuurd om te kijken wat nodig was en daarna gingen 24 verkenners helpen met het bergen van gewonden en doden. Ze regelden het verkeer, hielden nieuwsgierigen op afstand en hielpen met het opruimen van de glasscherven op de straat.

In de daaropvolgende dagen werden padvinders ingezet bij de verschillende blokhoofden van de luchtbeschermingsdienst, ze bemanden de telefooncentrale van de luchtbeschermingsdienst en hielpen in ziekenhuizen en bij de politie. Op de zolders van de marinewerf lagen grote hoeveelheden verbandmateriaal, bedden en dekens en de scouts hielpen het Rode Kruis om dit te distribueren naar ziekenhuizen in Amsterdam, maar ook in Leiden, Delft en verder. Direct na de capitulatie organiseerden de padvinders in Amsterdam een inzameling voor hulpbehoevenden. De scouts uit de stad gingen de huizen langs.

Later verzorgden ze een koeriersdienst om informatie in te winnen over familieleden van Amsterdammers die elders woonden. 29 voortrekkers en leiders trokken naar alle uithoeken van Nederland en behandelden naar schatting 3500 tot 4000 aanvragen.

Voortrekker Joop Kramer heeft een logboek bijgehouden over de inzet van padvinders: *Paraat! : oorlogsdiensten 1940 van Verkenners en Voortrekkers te Amsterdam.* Henk Pelser maakte tekeningen.

In januari 1942 verklaarde Duitsland dat het noodzakelijk was arbeiders uit de bezette gebieden te verplichten voor de Duitse oorlogsindustrie te werken. In die maand werd in Nederland de Nederlandse Arbeidsdienst ingesteld. Jonge mannen moesten voor deze dienst hun arbeidsdienstplicht vervullen. Nederlandse werklozen waren al vóór die tijd verplicht om werk in Duitsland aan te nemen als ze steun of een uitkering ontvingen. In mei 1943 voerde de bezetter in Nederland officieel de Arbeitseinsatz in. Alle jongemannen tussen de achttien tot vijfendertig jaar kregen een oproep om zich te melden. Omdat dit niet genoeg

werkkrachten opleverde, besloten de Duitsers om de leeftijdscategorie te verruimen naar zeventien tot veertig jaar. Ook werden er razzia's gehouden waarbij mensen opgepakt werden die daarna in Duitsland tewerkgesteld werden. Tijdens de oorlog werd hij tewerkgesteld. Hij vertrok op 24 februari 1943 en werd tewerkgesteld bij de Deutsche Bank in Berlijn.

Hij trouwde op 24 juni 1952 in Amsterdam met Catharina Winter (1929) en een jaar later werd hun zoon Ronald geboren. Het gezin verhuisde naar Luxemburg waar nog twee kinderen werden geboren. Gerret werd op 25 juli 1985 genaturaliseerd tot staatsburger van Luxemburg.

Gerret overleed op 25 november 1998 in Luxemburg. Hij was commandeur in de Orde van Verdienste van het Groothertogdom Luxemburg.

Meer informatie

De Gooi- en Eemlander : nieuws- en advertentieblad » 07 jul 1906 - Art. 55 | Delpher
Registratie Gerrit Schaaphok in 1923 » Open Archieven
De courant » 11 jan 1923 - Art. 49 | Delpher
Lois du 25 juillet 1985 conférant la naturalisa... - Legilux
Indexen Aldert Schaaphok jr
Indexen Gezinskaart
Algemeen Handelsblad » 23 jun 1956 - Art. 116 | Delpher
Trouw » 17 mei 1967 - Art. 168 | Delpher
Het Parool » 19 mei 1967 - Art. 413 | Delpher
Trouw » 21 maa 1974 - Art. 310 | Delpher
Gerret Schaaphok ovl. Ja, datum echter onbekend: Genealogie familie Luteijn
Algemeen Dagblad » 01 dec 1998 - Art. 38 | Delpher
Paraat! : oorlogsdiensten 1940 van Verkenners en Voortrekkers te Amsterdam | NIOD Bibliotheek
Paspoortarchief Archief Amsterdam
Archiefkaart Archief Amsterdam

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.